

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

DESPERAȚI...

Mulți dintre oamenii cari au privilegiu a cunoaște așazicând intimitățile, tainele inimilor concetățenilor nostri Maghiari, și anume nu a naivilor lărmuitori de stradă, ci a bărbaților lor serioși, cu judecată, — spun că într'adevăr vorba sângerată ce a răsunat în anul millenar în cel mai înalt sfat al țării, în parlamentul maghiar, din gura unui nobil membru al aceuia, că „*Nem boldog a Magyar!*” (Nu e fericit Maghiarul!), — vorba aceasta e rostită și adevărul din ea e simțit de Ungurii pricepători ai situațiilor, la fiecare pas.

Nici că se poate altfel. Câtă vreme ei, de frica naționalităților, se aruncă în brațele jidanilor, cari îi împing spre toate relele și îi învață cum să fie mai răi patrioții!

«Budapesti Hirlap» în nrul seu de Duminecă își veseleşte cetitorii cu un articol de fond despre «Pământ», în care găsim printre altele următoarele constatări remarcabile:

«Putem noi să ne ferim din calea inundării aerului? putem noi oare tăgădui adevărul, că ori-și-cât de puțin i-ar fi cuiva pământul seu, acela e razimul cel mai de căpetenie al traului lui, ca și pentru națiune pământul țării? Țara e a aceluia popor, a aceluia neam, care are pământul ei întreg, chiar și atunci, când rodul aceuia îl dijmuiesc străinii!»

Și cere națiunii maghiare să-și ia de țință cuprinderea întreg pământului țării: «ca pământul acestei țări, să-l facem să ajungă în mâni maghiare, dacă e de lipsă, chiar și prin o a doua cucerire a patriei!»

«Căci se destramă deja sub picioarele noastre (a Ungurilor) pământul în toate părțile! În moștenirea ta, domnule meu, șed astăzi păgâni! (?! cine-or fi păgânii? Doar nu îndrăznești, jupâne, să le zici așa la Jidani, domnii voștri? Red.) «Pe pământurile noastre dela hotarē numai ici-colea, în câte-un punct, mai e Maghiarul stăpân și puterea străină a străbătut în lăuntrul țării până chiar la inimă și și-a pus biruitoarea mână pe pământul maghiar!»

Vechiul proprietar stăpân, a ajuns azi «jeler» și țeranul maghiar e numai arăndaș sau simplu lucrător cu ziua pe moșia tatălui seu! Peste milioane și milioane de jugere, mai suntem azi numai cu numele stăpâni. Și sus la Răsărit se formează clase de proprietari de neam străin!»

După-ce arată apoi cum era de bine odinioară, când pământul era întreg în mâinile lor, oftează: «Dar asta nu mai este! Nici macar dori nu ni-o mai putem. O lumină mare a trecut peste noi și ne-a trântit de pe picioare, ba ne-a măturat chiar de pe pământul nostru cel întins. Am ajuns în împrejurări grozav de schimbate!»

Și cere apoi luptă pe moarte și vieță pentru recucerirea pământului țării, căci altfel se pustiește însuși caracterul statului maghiar; să se dea mult-mult pământ Un-

gurilor, ca nu numai să li-se ajungă, ci să se chiar boerească, să se lățească pe el și prin el...

Ear pentru a o putea face asta, și atunci când n'ai bani de-a cumpăra atâta pământ, și când proprietarii pământului nu-s aplicați a-ți-l vinde, înțeleptul ziar maghiar strigă, că să se facă asta cu puterea! Să se iee pământul din mâinile proprietarilor mari și a corporațiilor (înțelege nemaghiare!) și să se împartă la economi unguri. Acestia să prindă putere, ceialalți piară. Judecată scurtă. Că ce va zice lumea la asta, nu-i pasă. «Căci nu lăsam caracterul maghiar al Ungariei, ca teren de experimentări pentru principii de știință și umanitare!»

«Nu e dreptate aceea care ne e nouă spre pagubă! Nu ne trebuie doctrina din care se revarsă peste noi suflarea peririi naționale. Poatăpă-se toată lumea, dacă lumea noastră nu se poate susținea. Poatăpă-se cu toate ideile ei, cu frumusețile, cu dreptatea ei, dacă noi nu putem rămânea în ea ca Maghiari și nu ne putem desvolta în ea ungurește!»

«Din punct de vedere al imperialismului maghiar, noi am scrie cu litere de foc, ca să fie cetite de fiecare, sus pe ceruri: „*Pereat justitia, sed fiat Hungaria!*” («Peară toată dreptatea, numai să se facă Ungaria!»).

Așa numai niște desperați pot scrie. Sunt Ungurii desnădejduiți că ne ved pe noi nemaghiarii prinzând mereu puteri, în ciuda tuturor sfortărilor lor de a ne absoarbe. Ura și pisma cea mai dobitocească vorbește din șirele de mai sus.

De altfel noi dăm cu socoteala, că jupânul ce a scris acest articol desperat și draconic, e un Jidanaș la moșia căruia ori la a tatălui seu, a bătut vre-un institut ori proprietar nemaghiar doba, și acum dumnealui ar pofti ca statul național maghiar să o iee înapoi cu ajutorul honvezilor și să i-o dea eară lui, — pereat justitia, fiat Palestina...

Iar tu, Române, în fața acestor sbateri a broaștei ce vrea să se facă bou, și, de ciudă că nu poate, se umflă așa prostește, — taci și muncește, cruță și adună, îngrijește-ți moșioara și și-o sporește, învață-ți copiii a o iubi și cu ea împreună a-și iubi din tot sufletul limba și națiunea, — și viitorul îți suride!

Pe aiurea.

Din Nürnberg se telegrafiază următoarele: *Tribunalul de aici a pedepsit pe un proprietar din Pforzheim la o lună închisoare, pentru-că la alegerile pentru dieta imperială a plătit unui țeran un litru de bere, ca să voteze cu candidatul său!*

Ce va să zică lege și pedepsire celor-— nu respectă legea, pe aiurea și, ce — pe la noi!

Și ce alegeri curate trebuie să fie pe aiurea, tață de corupția și infecția de pe la noi!

State-Unite în Europa?

Miliardarul Carnegie a rostit la Londra, unde se află acum, un discurs, prin care roagă pe Impăratul Wilhelm al Germaniei, să se folosească de toată trecerea și înfrurirea sa, pentru a se crea «Statele-Unite ale Europei»...

Să tot fi copil de Rege!...

Cum să nu, că nici nu te-ai născut încă și lumea vorbește despre tine în lung și în larg... Așa acum la Roma se vorbește foarte mult despre apropiata naștere a reginei Elena. Și ci-că Țarul rusesc va fi nașul micului sau micii principese, ce se va naște.

Intrucât e adevărată, această știre dovedește de nou, că politica rusească e foarte isteasă și foarte departe privitoare în viitor... Prin astfel de înrudiri, de nănași, curtea de Petersburg atrage tot mai mult soarele politic spre Nord. Ca mână Italia va fi, alături de Franția, în tovarășia Rusiei.

Nulla dies sine linea

sau

nici o zi fără nărozia sa.

Abia-s trei zile de când cetitorii «Bud. Hirlap» productul unui creer nebun, despre care vorbim mai sus, în articolul «Desperați», — și deja aceeași foaie ne aduce știrea de mai jos, care arată că în această țară se găsesc încă capete și mai sucite ca capul reductorului dela «B. Hirlap», care a scris articolul amintit. Eată știrea care e chemată a face cea mai proastă senzație în chestia națională:

«Comitatul Nitra a exmis o comisie (compusă de bună seamă din cele mai «luminate» capete dela mărta varmeghie! Red.), care să studieze stările de naționalitate din sinul aceluia comitat.

Comisia propune congregației comitatului, ca — în interesul păcii publice — să ceară să se aducă o lege, prin care direcția postelor să fie îndatorată a da samă vicișpanului ori primarului orașelor, în fiecare pătrar de an, că cine ține, în comitat, foaie scrisă în o limbă nemaghiară, sau altă tipăritură periodică. Vicișpanul să aibă drept, la îndrumarea comisiei administrative, a confisca și a opri de pe teritorul comitatului toate foile cari agită contra națiunii maghiare, contra întregității țării ori contra limbii și neamului maghiar, și pe cei-ce greșesc contra acestora, să-i pedepsească cu bani. În casuri grabnice, vicișpanul să facă cele de lipsă și fără împuternicire dela comisia administrativă, numai cu îndatorirea de a-i raporta după aceea.

Să aibă vicișpanul drept a se înfățișa în sfaturile acelor însoțiri, Reuniuni și adunări ocazionale, a căror limbă de consfătuire nu e cea maghiară, și la cas că acolo se face ațtără contra națiunii, să le risipească îndată, ear comisia administrativă a comitatului să aibă

drept a opri ea pentru totdeauna lucrarea acestor corporațiuni, dacă în sfaturile lor s'a întâmplat de 3 ori amestecul omului administrației.

Vicișpanul să poată opri prelegerile și reprezentațiunile contrare națiunii.

Vicișpanul să aibă drept a provoca să se depărteze din comitat, pe toți străinii agitatori contra națiunii, cari n'au locuință stabilă aci, la cas de lipsă să-i depărteze cu «șupa» (escorta), ear în cas de revenire înderetică, să pornească contra lor cercetare criminală!

Comitatul (Nitra adevcă) găsește că e de lipsă aducerea unei legi de apărare, care să dea dreptul de a exila pe toți ațtătorii naționaliști contrari Maghiarilor, cum și pe soții lor mai cu trecere în popor, și a le confisca toată averea, atât a lor cât și a membrilor familiei lor, în favorul statului!

Ține comitatul că e de lipsă a nu lăsa să se așeze cu locuința pe teritorul comitatului astfel de oameni, cari din punct de vedere al intereselor maghiare nu-s oameni de încredere, — chiar și atunci când altfel ar da destulă chezeșie materială și morală!

«Și fiindcă cele mai multe din aceste cereri nu se lovesc de lege, congregația se-și arate la ministru dorința, ca și până la aducerea legilor de acest fel, să îngăduie comitatelor a regula aceste treburi prin regulamente comitatense».

Aceștia, cum vedeți, întrec și pe pușcatul dela «Bud. Hirlap»! Dacă s'ar afla multe comitate în țară, ai căror conducători să judece ca aceștia, și dacă și ministrii și dieta ar fi de o părere cu ei, apoi într'adevăr nu ar mai lipsi decât un coperiș uriaș întins peste toată țara, și noi nemaghiarii am putea cu tot dreptul spune lumii din jurul nostru, că ne aflăm într'o uriașă casă de nebuni, care devin, pe zi ce merge, tot mai rabiați.

Dela congregație.

Congregația de toamnă a comitatului nostru ținută la 24 Oct. n. în Deva, a dat privilegiu celor dela conducerea comitatului nostru să vadă de nou, că lumea e cu totul altfel în realitate, decum e în capul lor cel amețit de ideea fixă, că ei ar fi trăind aici în un stat «național-maghiar». Membrii români, ca reprezentanți ai poporului, ai naționalității române, ai neamului român, a cărui existență îngâmfații stăpâni ai zilei fac clabuce la gură tăgăduindu-o, — s'au manifestat destul de viu, destul de rezoluți, luând chiar de sus, peste picior, pe fudulii puternici ai zilei.

Discuție națională viuă au provocat cele două curende dela Pojon.

Una, cea a orașului Pojon, cere înaintarea la dietă a unei adrese pentru a se schimba legea electorală, lărgindu-o, ca să aibă vot poporul după un cens minimal, să se facă votările în sate (cum se face d. e. pentru sinoadele și congresele bisericesti gr.-or.) și votarea

să fie secretă, punând alegătorul în urnă o ședulă cu numele candidatului (cum se face în România).

Lucru bun cer cei dela orașul Pojon. Dar comitetul permanent al comitatului nostru a propus simplă luare la cunoștință a adresei, fără ca și noi să înaintăm o atare cerere.

Dr. Rosenberg propune să se adreseze și de noi o atare adresă la dietă, cerând acele lărgiri a dreptului electoral. Propunătorul o cere asta numai din punct de vedere al liberalismului.

Dnii Francisc Hosszu L., Dr. A. Vlad și Dr. A. Muntean spriginesc propunerea lui Rosenberg pe motive nu numai de drept, ci și pentru considerarea stărilor speciale naționale nedrepte dela noi.

Dl Dr. Vlad arată cât de ridicolă e d. e. starea censului nu numai prin deosebirea dintre Ardeal și Ungaria, ci și prin faptul că chiar în comitatul nostru avem două feluri de alegători în cercurile Orăștie, Deva, Hațeg, Dobra, un cens, pe basa căruia abia sunt 4—600 alegători în un cerc, și cercul Baia-de-Criș unde sunt peste 2000 de alegători. Pentru aceea tocmai comitatul nostru e mai dator a sprigini o curendă ca cea a orașului Pojon. Și peste tot, dacă se zice că trăim în Ungaria și Ardealul nu mai e recunoscut, apoi să și fie o lege de-o formă peste toată țeara.

Dl Dr. Muntean sprigineste cererea de lărgire a legii și pentru-că susținerea ei o ia ca îndreptată direct contra Românilor, cari formează nu numai majoritatea în comitatul nostru, ci în Ardealul întreg. Și e o nedreptate nedemnă de zilele noastre a mai susținea o lege cu tendințe așa de vedit contrare unui popor al țării.

La curenda comitatului Pojon de a cere modificarea legii de naționalități, discuția a fost și mai viuă, mai îndârjită. Dr. Muntean spune că dacă e vorbă de modificarea legii acesteia, apoi să se șteargă din ea §-ul 13, care impune limba maghiară ca oficioasă în oficiile de stat, dar' peste tot de să modifice ori nu, nu mult impoartă din punct de vedere românesc, că și așa nu se ține.

Vicișpanul Mara să ridică să aperse ideea de stat și declară că nu admite aici vorbire despre naționalitate română, «că DV. aici stați nu ca Români, ci cetățeni maghiari!»...

— *Ho! ho!* îi răspunseră cu ironie și sarcasm Români, vr'o 16 — «Noi stăm aici ca Români! Inzadar ne tăgăduiți DV., iată-ne aici! Ne vedeți și tot nu credeți!»

Dl Fr. Hosszu L. în o vorbire avântată, inspirată de situația momentului, replică plin de căldură și de înaltă iubire de neam, ridiculizând silința dlui vicișpan de a ne opri să vorbim aici ca Români. Ba da, noi ca Români stăm aici, neamul nostru îl reprezentăm, și toate tăgăduirile D.-V. sunt nimica. Precum sunt Ungurii mândri de naționalitatea lor, așa suntem și noi de a noastră! (Trăiască!) Precum cereți D.-Voaștra ca sârbătoarea să vă fie sârbătoare și noi să nu vi-o tulburăm, așa cerem și noi

să ne lăsați ca sərbătoarea să ne fie sərbătoare, să ne trăim cu obiceiurile, cu limba, cu portul nostru! (Trăescă!) Și când asta o cerem, nu cerem nimic prea mult, nejust, ci numai aceea ce e de lipsă pentru-a pace și bună înțelegere să fie între noi! (Așa e! Bravo!)

Dr. Rosenberg e de părere, că legea aceea trebuie modificată, lăsându-se afară din titula ei vorba «naționalități», căci până n'au adus această lege, în această țeară nici n'au existat «naționalități» (!! Hohote întimpină stupida declarație!)

Di Dr. A. Vlad în o declarație scurtă și aprinsă, spune că regretă din tot sufletul, că există în această congregație, în această țară chiar, oameni atât de orbiți de ură națională, că pot să facă aici astfel de declarațiuni neserioase, nedemne, tăgăduind până și existența noastră, care trăim, ne înmulțim, sporim și ca număr și ca inteligență, și ne vedeți aici și ne tăgăduiți că existăm! Regret că și ved înaintea mea astfel de oameni!

Puse la vot, propunerile comitetului permanent, de a se lua simplu la știință curende, au fost primite.

Frumos au apărut membri români interesele poporului și în afacerea pusă la ordinea zilei prin cererea comitetului permanent, ca pe viitor solgăbiraelor să li-se deede putere a judeca și pedepsi în afaceri de transgresiuni de păduri și hotarē, nu numai până la 60 cor., ci și pe cele până la 200 cor. Dr. Muntean propune să nu se urce dreptul acesta.

Di Dr. Suci arată că e imposibil și pentru faptul, că la preturi nu este personal pentru atâtea treburi. Ce vor face, cum vor judeca dacă li-se triplică procesele, când azi deja nu le birue, că-s la ele numai cele mici și puține?

Fr. Hosszu L., A. Nicoară, Dr. Rosenberg, toți au pledat contra acestei urcări a dreptului de judecare, căci prea se dă putere multă preturilor, cari nu judecă așa de drept ca judecătorii, la care trece judecarea pedepselor ce trec peste 30 fl. Îndeosebi di Fr. Hosszu L. a dat un frecuș sdravên felului de judecare de pe la solgăbirăiate și manipularii ce se face pe acolo cu sumele încassate!

Majoritatea însă a primit urcarea, — de-o vor primi și instanțele competente mai înalte.

Pe aiurea, și — pe la noi.

Di Zamfir C. Arbure, un bun scriitor român, îndeosebi scriitor de impresii de prin țerile prin cari, boer bogat fiind, a putut și i-a plăcut a călători, — publică un șir de impresii din *Țara soarelui de Miază-Noapte și a țeranilor carturarari* — cum zice d-sa Norvegiei, în care scoate la iveală, că poporul în această țeară îndepărtată în Nordul Europei, trăește într'un chip așa de original și în același timp practic, că poate fi pismuit de multe popoare de cele «cultivate» din inima cultei Europe.

«Lucru remarcabil — scrie Z. A. — Cu toată asprimea climei, sărăcia naturii și puțină rodire a pământului țeranii norvegieni au în Europa locul de frunte în ceea-ce privește starea materială și morală!

Bonderii sau țeranii plugari, scria Laing, ocupă țara aceasta dela malul mării și până la poalele munților, ear în sus prin toată întinderea plaiurilor, până la linia unde se fac bucatele. Ei formează mēduva națiunii norvegiene. Clasa proprietarilor mici, din cari fiecare are câte 40 acre pământ, aproape nicăiri nu se găsește, și și unde se găsește, apoi e alături cu un număr însemnat de proprietari mari. Ei bine, aci țeranii proprietari formează clasa de sus a poporului.

Proporțiunea orașelor dă un număr neînsemnat față cu numărul locuitorilor, și printre ei sunt foarte puțini oameni avuți, așa că nu pot avea o înțirire covârșitoare în țară. Fiecare din bonderii norvegieni e rege la ferma sa (la moșia sa) Nu se găsește nimeni, care să-l ia de sus! Loturile de pământ nu sunt așa de mari, ca să poată scuti pe proprietari de muncă (deci ei trebuie să muncească înșiși!), dar sunt deajuns pentru a da cât îi e de lipsă familiei sale. Țeranul adună roadă nu atât pentru a vinde, cât pentru a se hrăni singur.

El singur își construiește locuința sa, singur își face mobilele în casă, căruța, plugul, hamurile, lucruri de lemn și de fier, cu un cuvânt tot ce-i trebuie în gospodărie, afară de ochiurile de sticlă, vase și lucruri de oțel.

Și astfel dacă se găsește în lume o clasă de oameni fericiți, apoi aceștia sunt țeranii norvegieni.

Ei au bune locuințe, bun mobilier, bun și moale pat, albituri, haine, mâncare și beutură deajuns, dar numai pentru ei! Ei n'au grije nici pentru bătrânețele lor, nici pentru viitorul copiilor lor.

În adins am citat aceste linii, — zice di A. — pentru a arăta ce anume impresiune face poporul norvegian asupra Europeanului, care a avut privilegiu să-l studieze mai de aproape.

În Europa întreagă nu se găsesc edificii, cari să poată ținea deget prin vechimea lor, cu simplele case de lemn (ferme) norvegiene: Zidurile de lemn al acestor ferme stau neclintite veacuri întregi, dovedind prin aceasta, că lemnul bun e mai trainic decât chiar piatra...

Știri politice

— Stările din vecina Austrie sunt tot rău încurcate și îndârjite. Îndeosebi lupta între Germani și Cehii din Boemia e crâncenă.

Cu nimic nu se pot asemăna mai bine stările din Boemia, ca cu anecdota cu cei doi copii, cari dormiau într'un pat destul de încăpător pentru amândoi, și cu toate acestea se tot certau. Pentru-ce? Pentru-că unul din ei ținea, că ori-cât loc ar cuprinde, el tot la jumătatea patului se găsește!... Așa e și cu Nemții și Cehii. O pildă viuă:

Ministrul președinte austriac, Körber a propus în Reichsrath următoarea cale de pace:

1. Recunoașterea limbei germane, ca limbă oficială de stat;
2. Boemia să se împartă în trei teritorii naționale: ceh, german și mestecat;
3. În teritoriul ceh, limba cehă să fie limba administrației, în cel german cea germană etc.;
4. Moravia să fie recunoscută ca teritor mestecat.

Propunerea aceasta e destul de îngăduitoare, cu toate acestea Cehii n'o primesc, ci protestează în contra ei cu toată puterea. Probă, scandalele din Reichsrathul dela Viena. Și pentru-ce? Pentru-că atunci când înainte cu câțiva ani, au propus Cehii împărțirea Boemiei în trei teritorii naționale, cum o propune acum guvernul,

dăduse Ștefan multe moșii pentru slujbele ce făcuse țării și lui Vodă.

Dar' boerul acesta de-o bucată de vreme nu se prea înțelegea cu Vodă, ci mai pe lesne se înțelegea cu dușmanii lui.

Cum a ajuns Peștiovici aici, a poșisit cu oastea și hatmanul a tras în gazdă la boer.

Boerul se înțelese din bună vreme cu Ungurii, că de-a trimite Ștefan v'ro oștire și de-a veni pe la dînsul el să facă ce o face și să ungă ochii hatmanului cu daruri și cu plocoane ori-cât ar fi de scumpe, numai să isbutească și Ungurii să bată pe neînvinșul Vodă al Moldovei, căci cu pușca și cu lupta fățiș nu se biziiau c'or fi viteji.

Dar' socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din țerg.

Cât s'a muncit boerul și cât s'a năcăjit ca să-l celuiască pe Peștiovici, da nici că-l putea; până nu i-a dat bani de aur de s'a prea îndestulat. Că nu degeaba zice Românil: »banu-i ochiul dracului«, și-a apucat a face cu ochiul, toate le-ai dat pe una și nici aceea nu-i bună.

Și cum era pe vremea secerișului, Peștiovici a dat poruncă ca toată oastea să lase puștile la o parte și să dea

atunci Germanii au fost aceia cari n'au primit'o. Atunci, când au propus'o Cehii, Germanii au respins'o pentru-că țineau la unitatea Boemiei și mai nădăjduiau că o vor germanisa. Acuma, când sunt încredințați că n'o mai pot germanisa, fac ei propunerea de odinioară a Cehilor, dar' acum nu mai vor Cehii s'o primească, deoare-ce azi ei speră să slavizeze toată Boemia. Curat povestea celor doi copii din același pat.

Pentru ajungerea scopului lor Cehii sunt în stare să încheie ori-ce alianțe, și cu Ungurii chiar.

Astfel de pildă Cehii știu că pactul Austro-Ungar, după formula cerută de C. Széll, e foarte îngreunătoare pentru Austria, cu toate acestea ei sunt gata de a-l primi, dacă Ungurii îi vor ajuta, ca limba oficială a Boemiei să fie limba cehă și ca în Moravia să se deschidă o universitate cehă.

Ce va mai fi, vom vedea.

Literatură

Literatură edită și inedită.

— Din tainele unui coș de hârtie. —

II.

Intr'o zi găsesc pe masa mea o scrisoare grea. (În paranteze fie zis: a trebuit să plătesc 20 bani pedeapsă, din pricina că trimițtorul ei lipise marce numai în preț de 60 de bani). O deschid.

«Stimate domnule redactor!» suna scrisoarea. — «Aici îți trimt niște încercări de-ale ficioru meu. Mătușa lui, soră cu muierea mea, care ca fată cât p'aci era să fie trimesă p'un an la școala ai de fete din Sibi, o zis că n'a cetit încă mai bune poezii. Te rog așadar, să le tipărești în foaia D-voastre mult prețuită și să-mi scrieți și aia că cu cât mai is dător să vă trimt banii. Ficioru meu zice că lui nu-i trăbă bani pentru poeziile alea. Mama lui — adevă muierea mea — a zis că după cules va trimete o coșarcă cu struguri, că tare-i dragă foaia D-voastre. Și mătușa — adevă sora dela nevasta mea încă ar abonisa o bucuroasă, dar ea nu scie ceti decât cu potcoave. N'ajă potea tipări D-voastră pe seama ei un esemplar cu buche!... etc. etc.»

Eram într'un impas al naibii! Unul dintre abonenții noștri mai vechi îmi cerea să »tipăresc« rînd pe rînd »încercările« lui »ficioru meu«... O! că nu înțelegea bietul de el, că putem »aștepta«, că nu ne arde așa grozav de

boerului o clacă de secerat, căci cele-ce s'au svonit nu-s adevăruri.

Ostașii lui Ștefan, nu s'au pus de pricină, ba încă le părea bine la o samă, că i-a păzit Domnul de prădăciuni și câte stricăciuni, și unde, mēi tată, s'au dat flăcăii noștri la secerat, că cum știau să poarte cu ghibăcie pușca, știau să poarte și secerarea și coasa și plugul, căci acestea toate erau jucărie Românilui: și umeltele de trai și de vitejie.

Boerul pe de altă parte a luat puștile și s'a apucat binisor de le-a descărcat pe toate, ear' hatmanul nici cu spatele nu știa de asta.

Hăt pe urmă, boerul s'a făcut a eși și el la clăcași, dar' ostașii se purtau și aci voinicește.

Unii secerau de nu le zăreai mâinile, alții legau snopi cât ai clipi din ochi, alții făceau clăi mari cât ai bate în palme, alții trăgeau câte-un cântec de voinicie, de te luau fiori, mē rog era o treabă și un chef de-și curgeau ochii la ei și nu te-ai mai fi deslipit de dînsii.

Hatmanul, într'o vreme, își aruncă ochii în zarea dealului de cătră munți și când colo ce se vadă? Ungurii veneau cât puteau în goana cailor asupra secerătorilor.

«prime încercări!» Cum? așteptăm de zeci de ani cu mâinile în sin, fără să pierdem fie chiar și numai pe-o clipă răbdarea, așteptăm cu răbdare de fier, ca părintescul guvern să vină și să ne răspundească pentru nemișcarea noastră trândavă, acordându-ne drepturile ce ni-se compet, și să nu fim în stare să așteptăm până ce ficiorul unui abonent va ajunge dela »primele încercări« de-a scrie la... la... la încercările definitive de a nu mai scrie?

Să dau în vileag »poeziile« trimise ca să nu pierdem un abonent? Dar dându-le la tipar, am fi pierdut sece. Și totuși par'că mă ustura să le public, mai ales una, ca »ficioru lui abonent al nostru« să-mi împrăstie niște nedumeriri...

Și cum am eșit din impas? O, bine de tot. Am tăcut tăcerea peștelui, o săptămână, două, trei, până în urmă am primit dela abonentul cu pricină o nouă scrisoare, în care ne aduce la cunoștință, că atunci și-atunci ne-a trimis un teanc de manuscrise, dar până azi nu știe încă nimic de soartea lor.

Și noi, adevă eu? I-am răspuns în foaie, că n'am primit nici o scrisoare, că poate s'a pierdut, și i am tras apoi părintescului guvern o lecție, că nu știe organisa o postă, căreia să-i poți încrede fără teamă rodul muncii unor nopți lungi petrecute în nedumerire. Am înjurat Ungurii și i-am rugat pe părintele-abonent să exprime »lui ficioru seu« regretele noastre cele mai sincere, și a. m. d., ear în schimb peste câteva săptămâni am și primit corfa cu strugurii.

De-atunci a trecut multă vreme. Abonentul nostru a trecut la cele vecinice, ducând cu sine și o restanță de 7 coroane, ear ficiorul lui azi e om cu familie...

De scris nu știu să mai scrie, dar sunt convins, că undeva în fundul unui sertar vechiu, printre hârtii îngălbinite va păstra încă dubleta acelor »prime încercări«, cărora am avut să le mulțumesc corfa cu strugurii. Știu că n'are să se supere de-l rog acum să-mi deede câteva deslușiri la niște nedumeriri, ce ani lungi m'au frământat.

Îți mai aduci aminte, mon cher Melas, de versul tău »Pe coperiș«?

Pe casă se sărută
Cu dor doi porumbei,
Să facem, dragă, și noi
Să facem cum fac ei...

Cât mi-am frământat capul să aflu gândul tău... «Să faceți și voi cum face ei... Să vă urcați și voi pe coperiș?... Și-apoi știroa a doua.

Ear tu-mi zimbești a lene
Pari a m'amenința...
O, lasă-mă, iubită,
Să beau din gura ta!

Ostașii noștri fără zăbavă iau puștile și fuga înaintea Ungurilor, dar' când se dea foc... pace! Ear' Ungurii pătu-liu la pământ oastea moldovenească de te lua groaza.

Nu multă vreme a trecut la mijloc și Ungurii au împrăștiat pe moldoveni și s'au dat la prădat și jefuit până când s'au săturat; pe urmă s'au dat cu toții pe petrecute, făcând chef și bucurie mare.

Ștefan cel Mare a auzit de scărba aceasta și îndată a trimis alte oști și cu ajutorul lui D-zeu i-a bătut pe Unguri de numai hoiuri de-a lor erau pe unde secerase oastea noastră și căji au mai rămas teferi n'au știut pe unde au trecut în țara lor.

Oblicind Ștefan că Peștiovici a fost nechibzuit și lacom de aur, a poruncit ca în fața lui să-i toarne aur topit pe gât, ca să se sature în veci și pururea de aur, dacă n'a vrut să se sature de vitejie, după-cum e dat Românilui.

(Auzit dela Vasile Morariu, moșneag din cătunul Glodeni, jud. Vaslui).

(Sămăntorului). S. Chirilăanu.

FOIȚA

SUFLETUL

De este, sau nu este — nu fac azi întrebare:

Îl simt de mine-aproape, când veselie are
Și când e n'ndurerat...

Îl am spre viațuire: spre gânduri și iubire,
Ca să cunosc dulceața și n'reaga amăgire
Când dulcele-i curmat...

Măestru fără seamăn — cu raze de lumină
A cunoștinții fire le țese, le îmbină,
Le schimbă ne'ncetat...

Vibrarea firei slabe pe sîrme nevăzute
O poartă, o răsfărge... se pune s'o asculte
De dor cutremurat...

Ba e tiranul care nu-mi dă răgaz, nici pace...

Cu nițele de astăzi nevrînd să se împace,
Deplânge ce-a pierdut,

Și — cearcă viitorul, oprindu-se în cale
Ca splendide să-și fească ear visurile sale:
Norocul din trecut...

De multe-ori se fură, prin alte lumi străbate...

Și trupul zace, bietul, ca mort de jumătate...

Din negre depărtări

Când nevăzut sosește, meru întreb: «De unde...?»
El tremură cu gândul... nimic nu ști' răspunde
La multele n'rebări...

Îmi pare, că odată, lipsit de tot ce-i dulce,

Tot astfel, pe-afurisul, lăsându-mă, s'a duc...

Voiu rămănea săcînd...

El, ca și păsărica, ce doară peste lanuri,

Sbură-va... Urmărindu-și a sale multe planuri:

Dincolo de — mormînt...

Arad, 1902.

Alexandru Actiu.

ȘTEFAN CEL MARE ȘI HATMANUL

Se svonise în țară că vin Ungurii să ne prade și să jefuiască biata țară. Și vorba ceea: »vorba rea merge ca plumbul«, așa că a ajuns în pripă până la urechia lui Ștefan.

Când a auzit el de una ca asta, nu s'a încrâncinat de loc, ci îndată a trimis pe hatmanul lui Peștiovici, om credincios, și cu multă trecere, ca să iasă în pripă înaintea Ungurilor să le tae pofta de prădăciuni și să-i alunge înapoi pe unde au venit.

Peștiovici îndată și mare a pus pe cale oastea, a trecut de grabă Siretul și a apucat cu oștile cătră munți, gândind că-i va strîmtoni cumva și să le tragă Ungurilor un pui de bătae de să le meargă peticile.

Și-au mers până-ce au ajuns la un boer mare, bogat și înțelept, căruia îi

O, Melas, Melas, vezi ce face dragostea! Te seduce să disprețuiești lumea întreagă, și cerul și pământul, și stelele și câmpiile, până chiar și — păharele... Dar nu continui, ci trec mai bine la ultima strofă, știind că d'atunci te vei fi convins și tu că-i mai ușor să beai din păhar, când — ai ce bea...

Vezi numai cum se uită
Mirati acum la noi?
— Au nu vă place oare
Că facem ca și voi?

Iartă-mă, dragă Melas, de comit indiscreție, dar mi-ai reda liniștea sufletului, dacă mi-ai face plăcerea să-mi spui, că în adevăr ai făcut «cum au făcut și ei»... v'ajă urcat și voi pe co-periș?

Te cunosc, Melas, știu că ești bun, (nu pentru aceea o spun ca să-mi trimiți și tu struguri! Căți hectolitri de vin ai recoltat!), știu că-mi vei împrăștia nedumeririle de sus și te rog deja acum să primești în schimb mulțumita mea cea mai ferbinte (92% R.), pe lângă cari te salut cu bucurie națională nefermuită...

Să trăești, dragă Melas, la mulți ani!
(Va urma). *M. Aegea.*

NOUȚĂȚI

Biserica gr.-or. din Deva nou și frumos renovată, se sfințește Duminică în 9 Nov. n. prin frumoasă asistență de preoți.

Din privilegiul sfințirii tinerimea română din Deva și jur aranjează și o frumoasă petrecere cu dans în sala Redoutei orașenești din Deva, la care invitată cu toată onoarea pe toți binevoitorii bisericii.

Comitetul arangiator: *Dr. Aurel Vlad*, president. *Dr. Justin Pop*, vice-president. *Nicolau Schiau*, secretar. *Dionisiu Ardelean*, cassar. *Virgil Olariu*, controlor.

Venitul curat este destinat pentru decorarea internă a bisericii.

Meseriașii noștri, premiați. Precum am mai scris, la expoziția industrială din Sibiu au luat parte și câțiva meseriași români din Orăștie, despre care aflăm următoarele:

Dl Dumitru Martin din Orăștie, a obținut un premiu de 50 cor. pentru frumoasa garnitură de odae de dormit. Garderobe de o culoare castanie deschisă, lucrate de *dl D. Martin*, scrie «Trib.», presintă ornamentală de ramuri încolțăcite sculptate (rincau). Paturile precum și celelalte mobile asemenea sunt fin și cu gust executate.

Ioan Tomuța, măiestru pantofar, a expus o păreche de ghete lucrate cu mult gust, pentru care a fost premiat cu 15 cor.

Isidor Oprușan, pictor bisericesc a fost premiat cu 20 cor. pentru 2 icoane bisericesti frumoase.

Ear G. Brassai a fost premiat pentru expunerea unor deseme de tîmplărie, cu 10 cor.

Instalarea de protopresbiter în Iliia promite a fi o sîrbare măreață, care angajează conlucrarea mai multor fruntași din tractul nuntaș Iliia și a celor învecinate: Dobra, Deva, Orăștie și Hunedoara. Din Orăștie vor lua parte dnii *Dr. Aurel Muntean*, *Dr. S. Moldovan*, advocați; *Ioan Mihaiu*, mare proprietar, *Vasile Domșa*, protopresb., ș. a. Din Deva dnii *August A. Nicoară* cu soția, *Al. Suster* ș. a. Din Hunedoara: dnii *Dr. Iuliu Bonts*, notar public, *Nic. Stoichița*, cassar, dir. interimar *dl Petru Șinca*, paroch la Batiz și *P. Popovici*, ca delegați ai băncii «Corvineana», drept recunoștință față de primul ei director întemeietor, *dl George Oprea*. Nu putem îndestul aproba pasul bine cumpănit și părintesc al Exc. Sale și al Ven. Consistor: întărirea lui Oprea. Era unei lucrări folositoare, învierea tractului se va inaugura Sămbătă în 1 Nov. n. a. c.

Biserica ev. r. A.B. săsească din loc este deja deplin și frumos reparată, după ruina ce suferise în urma focului ce-i arse anul trecut altarul. E provăzută cu un destul de frumos altar nou, ear ce o ridică mult acum e faptul, că și-a procurat organe nou, de cele mai moderne, cari și ca obiect de podoabă sunt foarte frumoase, ear ca musică vor fi deservite. Au costat numai organele 9600 cor. Duminică viitoare în 9 Nov. n. d. a. se dă un concert de organe în biserică, venind să probeze organele și să concerteze un distins artist în cântarea la organe, din Viena.

Contra alegerii de prim-senator la Orăștie au mers trei recursuri (dela dnii E. Incze, I. Branga și L. Bercian). Congregația a respins recursurile și a aprobat alegerea. Vicișpanul a spus de altfel însuși, că nu va fi rău să se apeleze la forul superior, judecătoria administrativă, ca să se provoace o hotărîre meritorică, principiară, acolo.

Cale ferată dela Șibot, prin Vinerea, la Cugir. Proprietarul *Ion Berivoy* din Gelmar și-a câștigat concesiune de a zidi o cale ferată dela stațiunea Șibotului peste Vinerea la Cugir, pentru a transporta cu vagoane mici trase de cai, ferul dela fabrica din Cugir la stație și materialul brut dela stație la Cugir. Representanța comunei Vinerea a hotărît, că nu suferă ca calea ferată a lui *Berivoy* să treacă prin comună, pe drum, ci să și-o conducă pe undeva pe de laturi de comună. *Notarul Al. Herlea* a recurat contra acestei hotărîri și congreagația a primit recursul, nimicind hotărîrea reprezentanței. Prin deschiderea acelei căi ferate cărașii din Vinerea și Cugir, cari aveau bune venituri după cărașiiile fabricii, sufer mari pierderi.

Nu vom avea medic veterinar orășenesc. Comunitatea orașului nostru hotărîse sistemizarea unui post de veterinar special al orașului, cu salariu peste 2000 cor. Congregația n'a aprobat sistemizarea.

Regularea Murășului. *Murășul* face într'adevăr mari pagube și neplăceri prin faptul, că are țermii neîntăriți, încât tot mereu îi rupe și-i mută alvia, lipsind pe proprietarii de pe un țerm de jugere întregi de pământ, și dându-le celui de dincolo, ca teren sterp, table mari de nisip. În cauza asta *groful Torczkay* a făcut în congreagația dela 24 a comitatului propunere, să se înainteze la ministerul de agricultură rugare să iee în budget sume potrivite și să înceapă cât mai curînd întărirea țermilor *Murășului* în comitatul nostru. Propunerea a fost primită. Că se va primi și la minister, vom vedea. Deocamdată *dl grof* și-a făcut nițel reclame înaintea alegătorilor din cercul seu...

Pricina cu moara din jos. Se știe că comunitatea orașului nostru a dat în arîndă moara din jos a orașului, *dlui A. Zeitler*, deși îmbiase mai puțină arîndă ca *dl I. Branga*. Contra hotărîrii s'a apelat la comitat. Aci însă au aprobat hotărîrea orașului.

Procesul „Cărții de aur”. Tribunalul regesc din Cluj a pus termin de pertractare pentru excepțiile înaintate din partea *dlui T. V. Păcățianu* în contra actului de acuză, în procesul de presă pentru «Cartea de Aur», pe 4 Noemvrie n. Pertractarea va decurge în fața senatului de acuză. La pertractare *dl Păcățianu* se va prezenta însoțit de apărătorul seu, *dl avocat Coriolan Bredicianu* din Lugoj.

Comuna bisericescă gr.-cat. Cugir a fost crud lovită prin congreagația dela 24 Oct. De mult deja reprezentanța comunală votase 22000 cor. ajutor pentru a-și renova temeinic biserică, mărindu-o după trebuințele numărului popor. În una din comunitățile tre-

cute era p'aci p'aci ca congreagația să aprobe această hotărîre, dar' nainte de a lua hotărîre definitivă, a retrimis-o comunei pentru oare-cari întregiri.

S'a implinit toate cerințele și formele și s'a înaintat hotărîrea de nou. Ear' în congreagația dela 24 Oct. comitatul, în contra tuturor întrepunerilor din partea membrilor Români, — a respins hotărîrea, neîngăduind astfel ajutorul, pe motive trase de pîr. Cătă lipsă de dreptate și bunăvoință față de tot ce e românesc!

Viitorul episcop gr.-cat. al Orăștiei. Să dă acum ca sigur, că în privința întregirii scaunului episcopesc, s'au făcut deja de mult dispozițiuni, luându-se hotărîrea, ca episcopul *Dr. D. Radu* dela Lugoj să fie numit în Oradea-Mare, ear' în locul lui faimosul canonic *Augustin Lauran*.

La Universitatea Săsească se încep ședințele adunării anuale ordinare, în 10 Noemvrie n. la Sibiu.

Concert de violoncel în Orăștie. Duminică în 2 Noemvrie n. se dă în sala hotelului «Transsylvania» din loc un concert de care numai rar avem privilegiu a auzi: se va produce virtuosul în violoncel profesorul *Carol Klein* din Viena, care a concertat cu strălucite succese în Austria, Germania, Holanda și Rusia. Cîteva puncte în program sunt rezervate d-șoarei *Clara Fabini*, cîntăreață.

O hotărîre, ca o diplomă pentru protonotarul Orăștiei. În ședința dela 24 Oct. a congreagației cîttului nostru, s'a adus printre altele, o hotărîre, pe care *dl protonotar al Orăștiei, dl Aurel Murășan*, cel descris de noi într'un număr precedent, ar putea să o tipărească cu litere mari, în color, și punîndu-o în ramă, să și-o așeze pe perete, drept diplomă căpătată pentru mîestria cu care știe redacta protocoalele despre ședințele reprezentanței orașului nostru. Zău că.

Comunitatea orașului nostru aduse în o ședință a sa o hotărîre privitoare la regularea și îmbunătățirea plășilor funcționarilor orașenești. *Dl Dionisiu Dozsa* și alții, au apelat la comitatăcea hotărîre, cerînd schimbarea ei. Adunarea dela 24 a congreagației comitatului a retrimis orașului actul întreg, pe motiv că, din concludus comunității respective, nu poate înțelege de loc hotărîrea orașului. Să o iee încă odată stilîndu-o așa ca să o înțeleagă și altă lume!

Lucru firesc că comunitatea a priceput ce vrea și a spus limpede ce plănuește, — *dl protonotar* însă a făcut protocolul în un stil așa de luminat, că nimenea nu-l poate pricepe!... Frumoase trebuie să sunt protocoalele eșite din peana dsale.

Noul metropolit al Bucovinei. Maiestatea Sa a numit, cu hotărîrea preînaltă din 17 Oct. pe *Sânția Sa Dr. Vladimir de Repta*, de archiepiscop și metropolit în Cernăuți. — Noul metropolit s'a născut în 25 Decemvrie 1841 în Banila-rusească din o familie de răzeși moldoveni. El a fost profesor la facultatea teologică a universității din Cernăuți. În 1898 fu numit episcop de Rădăuți. Din 1901 era și deputat în Reichsratul din Viena. Să bucură de simpatii și bun nume în cercurile românești din Bucovina.

Sunt puțini pretorii... Da de puțini! Ba prea destui. Totuși congreagația comitatului nostru a hotărît înmulțirea cercurilor pretoriale (solgăbirășești) dela 10, câte avem în comitat, la 12. De va aproba și ministerul.

„Muszaj!” Ci-că «muszaj!» a perit în 48. Da del Ba e mai afurisit ca atunci. O pildă: *Notarul Carol Hits* dela Dobra a cerut comunelor ce se țin de

cercul lui, să-i urce plata cu ceva. Comunele au respins toate. El a apelat la congreagație, și congreagația dela 24 i-a primit recursul urcându-i ex offo plata, peste voia comunelor! Atunci la ce mai și e fărimitura aceea de autonomie comunală, dacă chiar și în treburi de regulări de salare, se trece peste voia comunelor?

Apelația dlui N. Herlea din Vinerea contra hotărîrii reprezentanței de a vinde pădurea «Comarnici», — a fost respinsă. S'a aprobat vinderea.

Cununie dublă. O rară sîrbare familiară are loc în 2 Nov. n. în casele parochului *V. Pinciu* din Hosman: se celebrează în casa dsale două cununii d'odată, anume: d-șoara *Maria Pinciu* cu *dl Ioan Pampu*, înv. în A.-Iulia, — și d-șoara *Maria Chirtop* cu *dl Nicolae Pampu*. Le dorim toată fericirea.

Nou paroch. În 19 Oct. st. n. sinodul parochiei Cărstău (tractul Zarand) a ales paroch pe clericul *Nicolae Tin* din Șesuri. Alegerea a fost condusă de protopresbiterul tractual *Vasile Damian*.

Reprezentanța comunei Vinerea a fost hotărît ca să se șteargă postul de vice-notar și să se sistematizeze un loc de scriitor salariat. *Ioșif Oltean* și soții au recurat la comitat contra acestei hotărîri și congreagația dela 24 a primit recursul, nimicind hotărîrea reprezentanței.

Orașul Hunedoara a hotărît să vîndă un teritor de 10 jugere pământ din proprietatea sa pentru calea ferată minieră ardeleană. *Dl Nicolae Stoichița* și soții au protestat această hotărîre. Comitatul a respins însă recursul și a aprobat hotărîrea de vindere.

Cununie. *Dl Simion Cărpinișan* din Călnic și d-șoara *Ioana Gelmărean*, fiica întreprinzătorului econom din loc *George Gelmărean*, își vor sîrba cununia Duminică în 9 Noemvrie n. la 2 ore d. a. în biserică gr.-or. din Orăștie. Le dorim fericire!

Hotărîrea comunei Bozeș privitoare la folosirea pe viitor a nisipului și a stîncilor de peatră carisunt proprietatea comunei, avînd a se exploata mai rațional, — a fost aprobată de comitat în adunarea sa dela 24 Oct. c.

Ocnă-Sibiului — stabiliment balnear modern. Băile de sare dela Ocnă-Sibiului, cari în ceea-ce privește conținutul săros al apei n'au parochie în întreagă Europa, vor fi acuzi ridicate la rang de stabiliment balnear universal. Anume, ministrul de agricultură a destinat 580.000 de coroane pentru arangierea băilor dela Ocnă în stil modern și cu confortul stabilimentelor balneare de renume; în locul sîrăcaciului salon de cură și primitivelor cabine va instala băi de sare, băi de aburi, saloane de cură, oteluri, etc. În acest scop a prelinat deja pentru anul viitor 250.000 de cor. din suma de 580.000. (T. R.)

Orașul Hațeg a votat în ședința sa dela 5 Aug. suma de 40.000 cor. ca participare la cheltuelile zidirii liniei ferate dela Hațeg la Caransebeș, linie care e acum tare aproape de începerea lucrărilor. *Dl I. Muntean* și soții înaintaseră recurs la comitat contra acelei hotărîri. Congregația dela 24 c. a comitatului a respins recursul și a aprobat hotărîrea orașului.

O pisică sălbatecă prinsă viuă. Vînatul din Orăștie, *dl Zassler*, a dat zilele acestea, umblînd la vînătoare, peste o pisică sălbatecă. Căni ce-i avea cu sine nu aveau curagiul a se apropia de ea, fiindcă le trăsese câteva sgarieri strașnice. Ei numai o lătrau din depărtare. Vînatul atunci se apropia nebagat de seamă pe dinapoi și apuca pisica de gât și de spinare, apăsându-o

la pământ. La strigătele lui au alergat la fața locului niște lucrători, cari se aflau pe câmp și aducînd haine au acoperit-o, făcîndu-o să nu mai poată sgară și mușca. *Dl Zassler* ține pisica într'o cușcă și așteaptă să o vîndă la vre-un neguțator de animale sau unei menagerii.

POSTA REDACȚIEI

Veț... «Să-mi descrii cât mai dragălaș pe Simi»...

Bine, soro, dar pe care?
Pe cel mic sau pe cel mare?

Onu...

Vasile. Mulțumim. În nrul viitor.

De închiriat!

Un foarte potrivit local pentru *prăvălie*, sau pentru alte afaceri, ca *măcelărie*, *cărnăvărie* sau *friserie*, este de dat dela 1 Ian. 1903, în strada «Intre tîrguri», în casa **F. Schäser**.

Informațiuni mai de aproape la **dl F. Schäser**, tipograf, Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

ISIDOR OPRUȘAN

pictor bisericesc român
în Orăștie (Szászváros) Str. Căstăului nr. 31.

Afară de *pictura de biserică* lucrez ori-ce fel de *icoane pe pînză* (mușama), pe *lemn* și pe *plen*, etc., deasemenea lucrez: pe lângă tot felul de *icoane* și *Prapuri* și *Epitafuluri* (cu care se ocole biserică la Paști).

Sculptez în lemn uși la altare de biserică, *cruci*, la *Prestol*, mari și mici (de mîna pentru botezat) pictate și aurite frumos.

Deasemenea auresc (poleesc) *litere* (slove) *săpate în peatră*, *cruci de peatră* sau *monumente* pentru cimitire, și ori-ce lucrări atingătoare de această meserie

ou prețuri moderate.

Doritorii cari voesc a avea un lucru *bun, trainic și adevărat după legea noastră română* (stil bisantin) îi rog a se adresa la adresa de mai sus.

(177) 1—12

Nr. 1344/1902 adm.

(178) 1—2

Publicațiune de licitație.

Subscrisa primărie aduce la cunoștință publică, cum că moara cu 2 petri, proprietatea comunei *Sêrca* să exarîndează în 9 Nov. st. n. a. anului curent prin *licitațiune publică*, dîndu-se pe timp de 6 ani.

Prețul strigării 800 cor.

Condițiunile licitațiunei se pot vedea în orele oficioase în cancelaria notarilor din Beriui.

Sêrca, la 27 Octomvrie 1902.

Petru Dămian, not. cerc. *David Samoilescu*, primar.

Conours.

La subscrisul se poate ocupa fără amănare *postul de învățătoare* la un băiat începător, pe lângă *salariu lunar de 20 coroane*, *cost, cuartir și vestiminte de pat*.

Să cere să aibă cunoștință perfectă în limba maghiară.

Bozeș, p. u. *Algyódy*, la 28 Octomvrie 1902.

Candin Cristea, not. cerc.

(179) 1—3

Sz. 6887/1902. tkv.

(176) 1-1

Árverési hirdetmény kivonata.

A dévai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, az »Ardeleana« szásvárosi pénz- és hitelintézet vajtatonak Popa Iuon és Zsurzs Florea kecskedági lakosok végrehajtást szenvedők elleni 124 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. t. 167. §. értelmében a dévai kir. törvényszék, és járásbírósg területén levő Kecskedága községben fekvő a Popa Iuonak a kecskedági 35 sztjkvben a 1 rd. 70 71 hrsz. 1/4 részére 47 kor., a 2 rd. 348 hrsz. 1/4 rész. 31 kor., a 3 rd. 433 hrsz. 1/4 rész. 28 kor., a 4 rd. 1015 1022 hrsz. 1/4 rész. 113 kor., a 5 rd. 1051 hrsz. 1/4 rész. 32 kor., a 6 rd. 1073 hrsz. 1/4 rész. 28 kor., a 7 rd. 1084 hrsz. 1/4 rész. 51 kor., a 8 rd. 1245 1246 hrsz. 1/4 rész. 48 kor., a 9 rd. 1348 hrsz. 1/4 rész. 19 kor., a 10 rd. 1368 hrsz. 1/4 rész. 11 kor., a 11 rd. 1469 1470 hrsz. 1/4 rész. 96 kor., a 12 rd. 1478 hrsz. 1/4 rész. 20 kor., a 13 rd. 1661/1 hrsz. 1/4 rész. 7 kor., a 14 rd. 1661/4 hrsz. 1/4 rész. 2 kor., a 15 rd. 1767/1 hrsz. 1/4 rész. 19 kor., a 16 rd. 1866 hrsz. 1/4 rész. 32 kor., a 17 rd. 1952—1955 hrsz. 1/4 rész. 27 kor., a 18 rd. 2007 2008 hrsz. 1/4 rész. 20 kor., a 19 rd. 2013 hrsz. 1/4 rész. 2 kor., a 20 rd. 2266 2267 hrsz. 1/4 rész. 16 kor., a 21 rd. 2390 2391 hrsz. 1/4 rész. 19 kor., a 22 rd. 2506 hrsz. 1/4 rész. 6 kor., a 23 rd. 2545/2 2546/1 hrsz. 1/4 rész. 3 kor., a 24 rd. 2612 2613 hrsz. 1/4 rész. 14 kor., a 25 rd. 2682 hrsz. 1/4 rész. 8 kor., a 26 rd. 2804—2806 hrsz. 1/4 rész. 14 kor., a 27 rd. 2840 hrsz. 1/4 rész. 3 kor., a 28 rd. 2848 hrsz. 1/4 rész. 11 kor., a 29 rd. 2983 hrsz. 1/4 rész. 5 kor., a 30 rd. 2991 2992 3009 hrsz. 1/4 rész. 8 kor., a 31 rd. 3093 hrsz. 1/4 rész. 6 kor., Zsurzs Floreanak a kecskedági 379 szám tjkvben a 1 rd. 114/2 115 hrsz. alatti ingatlanra 439 kor., Popa Iuonnak a kecskedági 94 sztjkvben a 3 rd. 552/1 hrsz. 2/36 rész. 16 kor., a 4 rd. 579/1 hrsz. 2/36 rész. 8 kor., a 6 rd. 613/1 hrsz. 2/36 rész. 223 kor., a 7 rd. 614/1 614/2 hrsz. 2/36 rész. 85 kor., a 8 rd. 617/3 hrsz. 2/36 rész. 16 kor., a 11 rd. 859/3 hrsz. 2/36 rész. 32 kor., a 12 rd. 990 991 hrsz. 2/36 rész. 8 kor., a 13 rd. 1438 hrsz. 2/36 rész. 13 kor., a 14 rd. 1462 hrsz. 2/36 rész. 28 kor., a 15 rd. 2168/3 hrsz. 2/36 rész. 6 kor., a 16 rd. 2617/2 hrsz. 2/36 rész. 3 kor., a 17 rd. 2956/1 hrsz. 2/36 rész. 8 kor., a 18 rd. 2956/4 hrsz. 2/36 rész. 4 kor., a 19 rd. 3116 hrsz. 2/36 rész. 14 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi január hó 31. napjának d. e. 9 órákor Kecskedága község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban kije-

lölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A dévai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Déván, 1902. évi október hó 4 én.

Fábián,
kir. tszéki bíró.

Sz. 838—1902. vghtó.

(180) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1902. évi 5639 sz. végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt »Hafegana« pénztézet javára Krisán György s társa ellen 600 kor. s jár. erejéig 1902. évi jul. hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 960 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: marhák, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a v.-hunyadi kir. járásbírósg 1902-ik évi V. 483/2 számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1901 évi február hó 12 napjától járó 6% kamatai, 1/8% váltódj és eddig összesen 95 kor. 90 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagy Okloson alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi november hó 5-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt V.-Hunyadon, 1902. évi október hó 19. napján.

Daczó Ernő,
kir. bir. végrh.

Sz. 2795—1902. vghtó.

(178) 1-1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A maros-illyei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Ruszu Oktáv ügyvéd által képviselt »Albina« nagy-szebeni tak. és hitelintézet javára 494 kor. 64 fillér tőke, ennek és pedig 41 kor. 22 fillér után 1894 június 1-től, 41 kor. 22 fillér után 1894 december 1-től, 41 kor. 22 fillér után 1895 június 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1895 december 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1896 június hó 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1896 dec. 1-től, 41 kor. 22 fill. 1897 június hó 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1897 december 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1898 június hó 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1898 december 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1899 június hó 1-től, 41 kor. 22 fill. után 1899 december hó 1-től járó 8% kamatai 47 kor. 80 fill. per és végrehajtási s 21 kor. 40 fill. jelenleg megállapított árverés kéreési költség, továbbá csatlakoztatott m. kir. államkincstár javára 38 kor. 72 fillér tőke és 8 kor. költség, 5 kor. 6 fill. tőke, 2 kor. költség,

csatlakoztatott Felter Hugó kurtjai lakos javára 161 kor. 42 fill. tőke, ennek 1897 május 6-tól 6% kamatai 95 kor. 86 fillér költség, csatlakoztatott »Fagetana« facseti tak. pénztár javára 30 kor. tőke, ennek 1898 november 11-től 6% kamatai 60 kor. 70 fill. per és végrehajtási költség, csatlakoztatott Podvinecz és Heisler budapesti cég javára 7064 kor. 58 fill. tőke, ennek 1901 február 16-tól 6% kamatai 54 kor. 20 fill. költség behajtása végett Nikula Vaszilie holgyai lakos ellen az árverést elrendelte.

A dévai kir. törvényszék (a maros-illyei kir. jbiróság) területén fekvő s a Holgya község 5 számú tjkvben irt végrehajtást szenvedő Nikula Vaszilie nevére időközben vásárló Sztojka Partenie nevére átvitt s jelenleg annak nevére 1/4-ed részben végrehajtáson kívül álló Bokser György nevére 1/4-ed részben s végrehajtáson kívül álló Nikula Vaszilie nevére 1/4-ed részben álló A 1 r. 5. 6 hrsz. ingatlan 428 kor., A 3 r. 223 244 303 hrsz. ing. 13 kor., A 4 r. 310 hrsz. ing. 11 kor., A 5 r. 347 355 hrsz. ing. 73 kor., A 6 r. 380 hrsz. ing. 23 kor., az A 7 r. 383 hrsz. ing. 6 kor., A 8 r. 388 396 hrsz. ing. 54 kor., az A 9 r. 423 424 hrsz. ing. 27 kor., az A 10 r. 435 437 hrsz. ing. 36 kor., A 11 r. 485 635 krsz. ing. 5 kor., A 12 r. 638 hrsz. ing. 20 kor., A 13 r. 679 hrsz. ing. 8 kor., A 14 r. 892 hrsz. ing. 38 kor., A 15 r. 912 913 hrsz. ing. 18 kor., A 16 r. 956 957 968 hrsz. 22 kor., A 17 rd. 996 hrsz. ing. 20 kor., A 18 r. 1167 1199 hrsz. ing. 42 kor., A 19 r. 1175 1185 hrsz. ing. 16 kor., A 20 r. 1317 hrsz. ing. 13 kor., A 21 r. 1326 1528 hrsz. ingatlan 10 kor., A 22 r. 1379 hrsz. ing. 9 kor., A 24 r. 1541 1542 hrsz. ing. 68 kor., A 25 r. 1672 hrsz. ing. 17 kor., A 26 r. 1696 1700 hrsz. ing. 23 kor., A 27 r. 1749 hrsz. ing. 11 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási törvény 156 §-a értelmében egészben 1902 évi november hó 19 napjának d. e. 9 órákor Holgya község előljárósgági iródában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéreret senki sem tenne az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

2. Árverezni kívánok bánatpénzül tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 42 kor. 80 fill., 1 kor. 30 fill., 1 kor. 10 fill., 7 kor. 30 fill., 2 kor. 30 fill., 60 fill., 5 kor. 40 fill., 2 kor. 70 fill., 3 kor. 60 fill., 50 fill., 2 kor., 80 fill., 3 kor. 80 fill., 1 kor. 80 fill., 2 kor. 20 fill., 2 kor., 4 kor. 20 fill., 1 kor. 60 fill., 1 kor. 30 fill., 1 kor., 90 fill., 6 kor. 80 fill., 1 kor. 70 fill., 2 kor. 30 fill., 1 kor. 10 fill. készpénzben vagy az 1881 évi LX t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt

I. M. rendelet 8 §-ban kijelölt és ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság mint tkvi hatóság iródájában és Holgya község előljárósgági iródájában megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

M.-Illye, 1902 július hó 3-án.

Olvashatatlan,
kir. biro.

Sz. 939—1902. végrh.

(175) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. járásbírósg 1902. évi V. 605 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szásvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz- és hitelintézet részvénytársaságnak, Barbu Toma és társai felkenyéri lakosok ellen 24 kor. tőke, ennek 1901. évi IV/12-től járó 6% kamatai 29 kor. 48 fill. eddigi, valamint ezuttali 2 kor. 90 fill. árverés kitűzetési költségek erejéig kielégítésként le és felülfoglalt és 630 koronára becsült ökrök, borju, sertés, kocsik, szena és sertésből álló ingóságok, nyilvános árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. járásbírósgnak 1902. évi V. 605/2 számú végzése folytán a helyszínén leendő eszközzésére vagyis Felkenyéren adósok lakásán 1902. évi november hó 7-ik napjának d. e. 8 órája kitűzetik, a midőn is a fentti ingóságok esetleg becsáron alól is, azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni.

A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szásvároson, 1902. évi október hó 15-én.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

Sz. 1044—1902. vghtó.

(174) 1-1

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. vajtó a 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. jbiróságnak 1901. évi II. 652/3 sz. végzése következtében Dr. Vlad Aurel szásvárosi ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénz- és hitelintézet részvénytársaságnak, Stoikoi Chirila, ennek neje és Dregán Vasilie romoszi lakosok ellen 46 kor. tőke, ennek 1900. évi VI/29-től járó 8% kamatai, 52 kor. 78 fill. eddigi, valamint ezuttali 4 kor. 70 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig kielégítésként le és felülfoglalt és 2410 koronára becsült ökrök, borju, lóvak, tinok, kocsik, szena, buza, kukoricza és egyéb ingóságok nyilvános árverésen elfognak adadni.

Mely árverésnek a szásvárosi kir. jbiróságnak 1902. évi V. 383/2 számú végzése folytán a helyszínén leendő eszközzésére vagyis Romoszon adósok lakásán 1902. évi november hó 7-ik napjának d. u. 2 órája kitűzetik, a midőn is a fentti ingóságok esetleg becs-

áron alól is, azonban csakis készpénz mellett fognak eladatni.

A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szásvároson, 1902. évi okt. hó 15-én.

Rácz Árpád,
kir. bir. vajtó.

Sz. 2614—1902. vghtó.

(172) 1-1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A maros-illyei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Ruszu Octavian nagy-szebeni ügyvéd által képviselt »Albina« nagy-szebeni hitelintézet takarékpénztár javára Vaszi Mihály I. Antonie, Lázár Mihály I. Nikulae és Bulz Krecsun furksorai lakosok ellen végrehajtási ügyben 417 kor. tőke, ennek 1890. évi június hó 28. napjától járó 8% kamatai 65 kor. 20 fill. eddigi és jelenleg 19 kor. 75 fillérben megállapított költség kielégítése végett az árverést elrendelte.

A dévai kir. törvényszék, a m.-illyei kir. jbiróság területén fekvő s a Furksora község 127 sz. tjkvben irt A 1 rdsz. 1277—1298 hrsz. ingatlanból Lázár Mihály I. Nikulae megillető 2/36-ad rész jutaléka 28 kor., az A 2 r. 4463—4472 4474 4474/a hrsz. ing. 2/36-ad rész jutaléka 156 kor., az A 3 r. 4628—4634 hrsz. ingatlan 2/36-ad rész jutaléka 60 kor., az A 5 r. 4746—4751 4751/a 4752 4753 hrsz. ingatlan 2/36-ad rész jutalékára 131 kor., továbbá a Furksora község 279 sz. tjkvben irt A 1 rd. 4663—4668 4668/a, 4669. 4670 hrsz. ingatlanból Lázár Mihály I. Nikulae megillető 1/18-ad rész jutaléka 126 kor., a Furksora község 287 sz. tjkvben irt A 1 rend 4957—4961 hrsz. ingbóli ugyan 6t illető 1/18-ad rész jutaléka ing. 10 kor. Végül a Furksora község 362 sz. tjkvben irt A 1 3537—3539 3653—3655 3691—3698. hrsz. ingatlanból Bulz Krecsun megillető 1/4-ad rész 73 koronában megállapított kikiáltási árban 1902 évi november hó 17. napjának d. e. 9 órákor Furksora község előljárói iródában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéreret senki sem tenne az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási áron alul is elfog adadni.

2. Az árverezni kívánok bánatpénzül tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 2 kor. 80 fill., 15 kor. 60 fill., 6 kor., 13 kor. 10 fill., 12 kor. 60 fill., 1 kor. és 7 kor. 30 fillert készpénzben vagy az 1881. évi LX t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság mint tkvi hatóság iródájában és Furksora község előljárósgági iródájában megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

M.-Illye, 1902 augusztus 12-én.

Olvashatatlan,
kir. albiró.